

تحریر، طراحی و تدوین: س. کاشیان
کارشناس مسئول کتابخانه کوثر

آنچه در این شماره می خوانید:

۱. بزرگان تاریخ پزشکی : ادوارد جنر
۲. مناسبت های بهداشتی مهم بهار
۳. NotebookLM
۴. افزودن بیش از ۵۰ عنوان کتاب به مجموعه کتب pdf کتابخانه کوثر
۵. پلامس متریکس
۶. ویرایش ژانویه ۲۰۲۵ نظام رتبه بندی «بومتریکس»
۷. "پوسیدگی مغز" کلمه سال آکسفورد
۸. شکفتنهای پزشکی در نهج البلاغه
۹. Scopus AI
۱۰. PDF در مقابل کتب الکترونیک
۱۱. چگونه می توان مقاله همایشی منتشر شده را برای چاپ در مجله ارسال کرد؟

مناسبت های بهداشتی مهم بهار

فروردین

۲

- روز جهانی سل ۴
- روز جهانی بهداشت ۱۸
- روز دندانپزشکی ۲۳
- روز جهانی هموفیلی ۲۸
- روز علوم آزمایشگاهی
- (روز تولد حکیم سید اسماعیل جرجانی) ۳۰

اردیبهشت

- روز جهانی مالاریا ۵
- روز جهانی بهداشت حرفه ای ۸
- روز جهانی ماما ۱۵
- روز جهانی بهداشت دست ۱۵
- روز جهانی آسم و آلرژی ۱۶
- روز جهانی صلیب سرخ و هلال احمر ۱۸
- روز جهانی پرستاری ۲۲
- روز جهانی پارکینسون ۲۳
- روز جهانی فشار خون ۲۷

خرداد

- آغاز هفته بدون دخانیات ۴
- روز جهانی اهدای خون ۲۴

بزرگان تاریخ پزشکی : ادوارد جنر

۱

ادوارد جنر پزشک اهل انگلستان بود که کاربرد واقعی واکسیناسیون را کشف کرد.

او را همچنین پدر ایمنی شناسی می دانند، و گفته می شود کشف او بیش از کار هر کس دیگری جان انسان ها را نجات داده است.

وی در ۱۷ مه ۱۷۴۹ در شهر بروکلی انگلستان در یک خانواده هشت نفره متولد شد. با توجه به شرایط و موقعیت پدر و خانواده ثروتمندی که داشت توانست

تحصیلات ابتدایی خود را به خوبی بگذراند و در چهارده سالگی به مدت هشت سال تحت تعلیم یک پزشک در زمان خود قرار گرفت تا علوم پزشکی و جراحی را فرا بگیرد و در نهایت توانست یک دامپزشک موفق بشود. وی به همراه دوستانش حلقه ای را بعدها تشکیل دادند که به خواندن مقالات پزشکی و چاپ آنان همت می گماشت.

ادوارد جنر بعد از سال ها تعلیم و آموزش سرانجام در سال ۱۷۷۳ تبدیل به یک پزشک و جراح سرشناس در انگلستان شد. ادوارد در کودکی شنده بود که شیردوشان پس از ابتلا به آبله گاوی هرگز به بیماری آبله مبتلا نمی شوند، بنابراین تصمیم گرفت تا به فکر راه و روشی برای مبارزه با این بیماری باشد.

در آن زمان مایه کوبی با تلقیح از روش های رایج برای مبارزی با بیماری آبله بود، اما با ریسک های فراوانی روبرو بود، ادوارد بعد از پزشک شدن به این نتیجه رسید که روش های سنتی درمان بی فایده است و بهتر است به دنبال راهی برای جلوگیری از ابتلا به این بیماری خطرناک باشد و به فکرش رسید که آبله گاوی را به افراد تلقیح کند، و آن ها را از ابتلا به بیماری مرگبارتر آبله مصون سازد.

جنر در تحقیقات خود به این پی برد که چرک موجود در تاول هایی که در آبله گاوی ایجاد می شود می تواند آن ها را در مقابل بیماری آبله محافظت کند. ادوارد در ۱۴ مه ۱۷۹۶ میلادی برای اولین بار فرایند واکسیناسیون خودش را بر روی یک پسر ۸ساله انجام داد. به این صورت که چرک تاول های آبله را از دست یک فرد مبتلا به آبله گاوی خارج نمود و به دو دست پسر بچه مورد نظر مایه کوبی نمود. در طی این دوره جنر مواد گوناگونی به فرد مورد نظر تزریق کرد و در نهایت هیچ نشانه ای از عفونت نمایان نشد.

هرچند در سال های قبل نیز تحقیقاتی روی واکسیناسیون انجام شده بود، اما در نهایت ادوارد جنر بود که به اهمیت آن پی برد و توانست جان میلیون ها انسان را در جهان نجات دهد و به دلیل کارهای ارزشمند این پزشک ارزنده، جهانیان وی را پدر ایمنی شناسی می شناسند.

مقبولیت ادوارد جنر: در سال ۱۸۰۳ انجمن سلطنتی جنری برای گسترش شایسته ایمن سازی در لندن تأسیس شد؛ دانشگاه آکسفورد دانشنامه افتخاری دکترای پزشکی را در سال ۱۸۱۳ به جنر اعطا کرد؛ سالگرد نخستین ایمن سازی موفقیت آمیز (بر روی جیمز فیپس) تا مدت ها در آلمان جشن گرفته می شد؛ وزیر دارایی انگلستان ۲۰۰۰۰۰ پوند اعتبار در اختیار جنر گذاشت؛ هند ۷۳۸۳ پوند برایش کمک مالی جمع آوری کرد؛ مجسمه های جنر در گلاستر و لندن بر پا شد؛ و حتی گفته می شد که وقتی شخص ناپلئون شنید که جنر سفارش دو اسیر جنگی انگلیسی را کرده است، آنان را آزاد ساخت و گفت: "آه، نمی توانیم خواهشی را که بدین نام شده است رد کنیم."

ادوارد جنر در نهایت در ۲۵ ژانویه سال ۱۸۲۳ میلادی از دنیا رفت.

مدتی است یک سرویس مبتنی بر هوش مصنوعی تازه به نام NotebookLM توسط گوگل در اختیار کاربران قرار گرفته که کاربردهای متعددی دارد. یکی از مهم‌ترین کاربردهای آن، برای افرادی است که با منابع علمی و پژوهشی متعدد سر و کار دارند. شما می‌توانید کتاب‌ها و فایل‌های پی‌دی‌اف خودتان را در NotebookLM آپلود کنید. سپس هر پرسشی که داشتید، مطرح کنید تا بر اساس منابع آپلود شده‌ی خودتان به آنها پاسخ داده شود! سرویس جدید گوگل، جستجوی علمی و پژوهشی را برای بسیاری از افراد راحت می‌کند و ضمناً می‌توانید پاسخ‌های دریافتی را همانجا برای استفاده‌های بعدی ذخیره کنید و منابع خودتان (دفترچه‌ها) را با دیگران هم به اشتراک بگذارید!

در «نوت بوک ال ام» می‌توانید برای کارهای مختلف «دفترچه‌های» متعددی ایجاد کنید و داخل هر کدام منابع مرتبط خودشان را آپلود نمایید. البته «نوت بوک ال ام» در حال حاضر دارای برخی محدودیت‌ها است. برای مثال هر فایل آپلودی می‌تواند حداکثر ۱۰۰ مگابایت باشد و حاوی حداکثر ۵۰۰ هزار کلمه. جهت مقایسه، هر جلد کتاب طب داخلی هاریسون حاوی حدوداً همین مقدار کلمه است. با وجود محدودیت‌های فعلی، NotebookLM همین الان هم یک خدمت بسیار کاربردی است و روزبه‌روز هم بهتر می‌شود.

جهت دسترسی به آن کافی است به آدرس زیر مراجعه کنید (استفاده از آن روی کامپیوتر راحت‌تر از موبایل است):

<https://notebooklm.google.com>

افزودن بیش از ۵۰ عنوان کتاب به مجموعه کتب pdf کتابخانه کوثر

به اطلاع اساتید و دانشجویان گرامی می‌رساند نسخه pdf تعدادی از کتب مهم کاربردی و عمدتاً پزشکی در موضوعات تصاویر تشخیصی و تشخیص افتراقی، سوالات و آزمون‌ها، تفسیر نوار قلب، پوست، چشم و... در راستای ارتقا کتب الکترونیک کتابخانه کوثر به مجموعه کتب الکترونیک این کتابخانه در سال جاری اضافه گردیده است. کاربران علاقمند می‌توانند جهت دریافت فایل pdf این کتب به مسئول کتابخانه مراجعه نمایند.

امام صادق(ع) می‌فرمایند:

ای مفضل در نعمت‌هایی که خداوند به انسان ارزانی داشته است بیندیش ... از جمله این نعمت‌ها نویسندگی است که اخبار گذشتگان را به باز ماندگان و از باز ماندگان به آیندگان می‌رساند. به سبب آن است که دانش‌ها و آداب و جز آن‌ها در کتاب‌ها جاویدان می‌ماند»
(بحار الانوار ج ۶۰؛ ص ۲۵۷).

پلامکس متریکس اطلاعاتی را در مورد نحوه تعامل افراد با تک تک نتایج پژوهش‌ها در قالب محصولات پژوهشی (مقالات، فیلم، محصولات علمی کنفرانس‌ها، فصول کتاب و موارد دیگر) در محیط آنلاین ارائه می‌کند. نمونه‌هایی از این نحوه تعامل شامل وقتی که پژوهشی در خبرها اشاره شده، در مورد آن توییت شده، در شبکه‌های اجتماعی دیده شده یا بارگیری شده است و غیره. پلامکس شاخص‌های تحقیقاتی مناسبی را برای انواع محصولات علمی جمع‌آوری و آنها را به پنج دسته جدا طبقه‌بندی کرده است. این پنج دسته شامل استناد (Citation)، استفاده (Usage)، جذب (Captures)، اشاره (Mentions)، رسانه اجتماعی (Social Media) است.

استناد (Citation): تعداد استناد در پلامکس به این معنی است که چندبار مقاله شما توسط دیگران استناد شده است.

استفاده (Usage): شاخصی است که نشان می‌دهد کسی در حال خواندن یا استفاده از محصول پژوهشی است. اندازه میزان استفاده از محصول پژوهشی اصلی‌ترین چیزی است که پژوهشگران می‌خواهند بعد از استناد بدانند. این شاخص شامل سنجه‌هایی از قبیل: کلیک، دانلود، بازدید (چکیده، متن کامل)، نگه داشتن در کتابخانه و در نمایش‌های ویدیویی است.

PLUMX Metrics Categories

CITATIONS
(citation indexes, patent citations, policy citations, clinical citations)

USAGE
(clicks, downloads, views, library holdings, video plays)

CAPTURES
(bookmarks, favorites, Reference manager saves, watchers)

SOCIAL MEDIA
(likes, shares, tweets)

MENTIONS
(blog posts, news articles, comments, reviews, Wikipedia links)

جذب (Captures): جذب، نشان می‌دهد که فرد می‌خواهد به اثر پژوهشی برگردد. در واقع آخر مسیر جذب، بوک مارک شدن، اضافه کردن به علاقه‌مندی‌ها، خواننده شدن آن مقاله یا تماشاگر شدن آن منبع خواهد بود.

اشاره (Mentions): تعداد اشاره‌هایی که به محصولات پژوهشی در پست بلاگ‌ها، کامنت‌ها، نقدها، لینک‌های ویکی‌پدیا و رسانه‌های خبری و ... می‌شود. آنها راه‌هایی هستند که نشان می‌دهند مردم به درستی با آن پژوهش درگیر شدند.

رسانه اجتماعی (Social Media): سنجه‌های رسانه‌های اجتماعی شامل توییت‌ها، لایک‌های فیس‌بوک و غیره که به پژوهش‌ها اشاره دارند.

[منبع](#)

ویرایش رانویه نظام رتبه‌بندی «وبومتریکس» در سال ۲۰۲۵ منتشر شد

در جدیدترین رتبه‌بندی وبومتریکس، تعداد ۶۴ دانشگاه علوم پزشکی کشور حضور دارند که سه دانشگاه علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی و مشهد به ترتیب رتبه اول تا سوم را کسب کردند و در صدر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور قرار گرفتند. دانشگاه علوم پزشکی سمنان در رتبه ۶۲ کشوری در بین ۴۰۰ موسسه و دانشگاه و با ده پله صعود در رتبه ۳۰۸۱ جهانی و با یک پله صعود در رتبه ۲۵ در بین ۶۴ دانشگاه علوم پزشکی کشور قرار گرفت.

هدف کلیدی از انتشار «وبومتریکس»، نه تنها رتبه‌بندی وبگاه‌ها، بلکه بهبود انتشارات وبی است. آزمایشگاه «سایبومتریکس» سالانه دو ویرایش از نظام «وبومتریکس» در ماه‌های ژانویه و ژوئیه منتشر می‌کند. پشتیبانی از دسترسی آزاد، دسترسی الکترونیکی به انتشارات علمی، و دسترسی به دیگر منابع دانشگاهی از نخستین هدف‌های این نظام رتبه‌بندی است. تأثیر (یا رؤیت‌پذیری)، دسترسی (یا شفافیت/ باز بودن)، و سرآمدی (پژوهش) سنجه‌هایی هستند که «وبومتریکس» برای ارزیابی وبگاه مؤسسه‌ها به کار می‌برد.

به گزارش «روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران»، «دانشگاه تهران»، «مؤسسه پدافند آنتی‌اکس‌اچ»، «دانشگاه شهید بهشتی» و «مؤسسه پدافند آنتی‌اکس‌اچ» نخستین رتبه‌بندی را در سال ۱۳۸۵ میلادی به دست آوردند.

ملی جای گرفته است. پس از این دانشگاه، دانشگاه‌های

«علوم پزشکی تهران»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»،

«علم و صنعت ایران»، «تربیت مدرس»، «علوم پزشکی مشهد»،

«صنعتی امیرکبیر»، «علوم پزشکی تبریز»، «صنعتی شریف»، و

«علوم پزشکی ایران» در رتبه‌های دوم تا دهم ملی هستند.

Webometrics

RANKING WEB OF UNIVERSITIES

january 2025 ranking

ده پله صعود دانشگاه علوم پزشکی سمنان

"پوسیدگی مغز" کلمه سال آکسفورد

ناشر فرهنگ لغت محبوب آکسفورد واژه منتخب خود برای سال ۲۰۲۴ را پوسیدگی مغزی یا Brain rot اعلام کرده است. این واژه که قدیمی‌ترین اشاره به آن مربوط به داستانی از هنری دیویت ثورو، نویسنده آمریکایی، در سال ۱۸۵۴ است به گفته آکسفورد «زوال عملکرد مغزی یا ذهنی یک فرد» را به ویژه در نتیجه مصرف بیش از حد اطلاعات بیهوده در عصر دیجیتال تعریف می‌کند و افزایش استفاده از آن به روند مهمی در زندگی امروز ما اشاره می‌کند. واژه منتخب سال را آکسفورد طبق شواهد استفاده از ۲۶ میلیارد واژه خود در بین منابع خبری جهان انگلیسی زبان انتخاب می‌کند. ایده این کار طبق بیانیه آکسفورد، انعکاس «حالت‌ها و مکالماتی که در سال ۲۰۲۴ شکل گرفته‌اند» با اتکا به داده است. پوسیدگی مغز در سال جاری به عنوان اصطلاحی که برای نشان دادن نگرانی‌ها در مورد تأثیر مصرف بیش از حد محتوای آنلاین با کیفیت پایین، به ویژه در رسانه‌های اجتماعی استفاده می‌شود، اهمیت جدیدی پیدا کرده و این اصطلاح بین سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ در فرکانس استفاده ۲۳۰ درصد افزایش یافته است.

خطر پوسیدگی مغزی!

۸۲ روزنامه

دانشگاه آکسفورد بود که به دلیل افزایش مصرف شبکه‌های اجتماعی در جهان انتخاب شد. اما در ایران اوضاع چطور است؟

در ایران از فضای مجازی استفاده می‌کنند

۸۰ روزنامه

چونان به‌طور مداوم درگیر فضای مجازی هستند

۱۴۶ میلیون گوشی در ایران به فضای مجازی متصل است

۹۷ درصد

۱۵ تا ۱۷ ساله‌ها در شهرها موبایل دارند

شکفتیهایی پزشکی در نهج البلاغه

در نهج البلاغه واژه دوا، دارو و درمان بیش از ۲۸ بار تکرار شده است. از نکات بسیار جالب توجه این است که امام علی فرموده است آخرین دارو و درمان داغ کردن است و همچنین فرموده است قرآن شفا دهنده همه دردهای شما است. در جای دیگر تقوا را شفای دردها دانسته است.

حدیث زیبایی از امام علی (علیه السلام) در نهج البلاغه وجود دارد که می‌فرماید مادامی که درد و بیماری تو قابل تحمل است، تحمل کن. در حدیث دیگری آورده است که خوردن دارو به مثابه استفاده از صابون است. همانطور که صابون لباس انسان را تمیز می‌کند اما عمر لباس را کم می‌کند.

امام علی درباره چشم در خطبه اول می‌فرماید: خداوند وسیله تشخیص رنگها و جنسهای مختلف را در اختیار انسان قرار داد. امام اول شیعیان در خطبه ۶۵ فرمود: هر بیننده از جز خدا از مشاهده رنگهای ناپیدا و اجسام بسیار کوچک ناتوان است. به این معنا که چشم انسان برخی از رنگ را دیده و برخی دیگر را نمی‌بیند به طوری که انسان نمی‌تواند مادون قرمز و مافوق بنفش را مشاهده کند. و همچنین در همان خطبه آمده است: هر شنونده ای جز خدا در شنیدن صداهای ضعیف کر و در برابر صداهای قوی ناتوان است.

در نهج البلاغه ۵۳ بار با الفاظ مختلف به واژه قلب اشاره شده است و بیشترین کاربرد آن اجتماعی، اخلاقی، اعتقادی و تربیتی است. در چند جا به قلب صنوبری اشاره شده است. امام علی در حکمت ۱۰۸ می‌فرماید به رگ‌های درونی انسان پاره گوشتی آویخته شده است که شگرفترین اعضای درونی اوست و آن قلب است.

منبع

Scopus AI

اسکوپوس AI یک ابزار تحقیقاتی مبتنی بر هوش مصنوعی است که از مخزن تحقیقاتی داوری‌شده‌ی اسکوپوس استفاده می‌کند تا به کاربران کمک کند محتوای آکادمیک ناآشنا را درک و در آن جهت‌یابی کنند. اسکوپوس AI خلاصه‌هایی بر اساس چکیده‌های اسکوپوس با ارجاع تولید می‌کند تا به رمزگشایی محتوای پیچیده، تسهیل اکتشاف عمیق‌تر و ارائه بینش‌های آکادمیک کمک کند.

بسیاری از مردم فکر می کنند که PDF همانند یک کتاب الکترونیکی است یا اینکه PDF در یک دستگاه خواننده به همان خوبی کتاب الکترونیکی کار می کند. اما اینطور نیست. پس تفاوتها چیست؟ و وقتی صحبت از کتاب الکترونیکی در مقابل PDF می شود، کدام یک برای یک دستگاه خواننده بهتر است؟

کتابهای الکترونیکی فایل های ePub یا MOBI هستند که به طور خاص برای دستگاههای خواننده ساخته شده اند و متن در این کتابها قابل تغییر است، مانند یک وبسایت. خوانندگان می توانند اندازه فونت، نوع قلم و سایر گزینه های نمایش را تنظیم کنند. درست مانند یک صفحه وب، کتابهای الکترونیکی بر مبنای HTML ساخته شده اند. کتابهای الکترونیکی شماره صفحه ندارند، بنابراین در متن خود به آنها ارجاع ندهید. به جای آن بگویید، "در بخش/فصل بعدی/در انتهای کتاب." این کتابها نمی توانند توسط کاربر چاپ شوند.

PDF یک کتاب الکترونیکی واقعی نیست. بله، آنها الکترونیکی هستند و بنابراین غالباً به عنوان یک "کتاب" الکترونیکی در نظر گرفته می شوند، اما برای نمایش یک سند نوع چاپی که طراحی ثابت دارد، طراحی شده اند. این یعنی PDF ها در هر دستگاهی که مشاهده می شوند، از یک تلفن کوچک تا یک تبلت یا صفحه نمایش کامپیوتر، به همان شکل خواهند بود. آنها شامل تمام کلمات در همان خطوط، همان سبکها و همان فونتها خواهند بود. تنها تفاوت اندازه صفحه به دلیل دستگاه است. PDF ها بر مبنای HTML ساخته نشده اند و می توانند به راحتی توسط کاربر چاپ شوند.

منبع

چگونه می توان مقاله همایشی منتشر شده را برای چاپ در مجله ارسال کرد؟

به گزارش روابط عمومی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID)، برای برخی از محققان جوان و نویسندگان تازه کار، این سؤال مطرح می شود که زمانی که مقاله ای را به صورت پوستر یا مقاله در همایشی ارائه داده اند، آیا باز هم می توان آن را برای مجله ای ارسال کرد؟ آیا می توان مقاله کنفرانس منتشر شده را به عنوان مقاله ژورنالی در مجله ای که ارتباطی با کنفرانس ندارد منتشر کرد؟ آیا می توان مقاله ای منتشر شده در مجله ای را عیناً به همایشی ارسال کرد؟ یا اینکه آیا بعد از انتشار مقاله در مجله ای می توان آن را به همان صورت به همایشی ارسال کرد؟ در اینجا باید گفت که جواب این سؤالات خیر است. در صورتی که مقاله ای به همایشی ارسال شده باشد و بدون هیچ تغییری همان مقاله برای داوری در مجله ای فرستاده شده باشد، این کار خلاف قوانین است و در این صورت سردبیر مجله متوجه این امر خواهد شد و می تواند مقاله ای شما را **ریترکت** کند.

اما سؤال این است که در چه صورتی می توان مقاله همایشی یا ژورنالی را برای چاپ در مجله یا کنفرانس فرستاد؟

در صورتی که تمایل داشته باشید مقاله ای خود را که در مجله ای منتشر شده به همایشی ارسال کنید و یا اینکه مقاله همایشی خود را در مجله ای منتشر کنید، باید نکات زیر را در این خصوص رعایت نمایید.

۱. باید نگارش مقاله را تغییر دهید و اصطلاحاً آن را بازنویسی (پارافریز) کنید.

۲. قسمت هایی از مقاله تان مانند چکیده، عنوان و نتیجه گیری را تغییر داده و آن را بهبود ببخشید. بهتر است داده های مربوط به مقاله را گسترش داده و به طور کلی آنچه که قبلاً منتشر کرده اید را نسبت به آنچه می خواهید الان منتشر کنید، یک سر و گردن بالاتر ببرید. در واقع باید بخش ها و فعالیت های جدیدی که در مقاله قبلی وجود نداشته را در مقاله جدید ایجاد نمایید.

۳. بهتر است به سردبیر مجله اطلاع دهید که قبلاً مقاله ای خود را در جایی دیگر (همایش یا مجله) منتشر کرده اید. با این کار اعتماد سردبیر را به خود جلب نموده و به او نشان می دهید که آنچه برای انتشار به مجله ای او ارسال کردید بهتر از نمونه ای قبلی است. همچنین سردبیر از حسن نیت شما آگاه شده و با بررسی مقاله ای شما تصمیم بهتری در مورد انتشار آن خواهد گرفت.

۴. به مقاله ای قبلی خود استناد دهید. این امر نشان دهنده تأکید و اهمیت مقاله ای منتشر شده ی قبلی شما خواهد بود.

منبع

سمنان، شهرک گلستان، بلوار امین، فرعی ۶، مرکز آموزشی پژوهشی درمانی کوثر صندوق پستی ۳۵۱۹۸-۹۹۹۵۱
۰۲۳-۳۱۴۲۳۳۹۰

kosarhosp.library@semums.ac.ir +/https://kosarhos.semums.ac.ir/کتابخانه

میز امانت، بخش مرجع، مخزن و سایت کامپیوتر: شنبه الی چهارشنبه ۷:۳۰ الی ۱۴، پنجشنبه ۷:۳۰ الی ۱۳
سالن مطالعه: شنبه الی جمعه ۷:۳۰ الی ۲۲

KOSAR LIBRARY NEWSLETTER فیرنامه کتابخانه مرکز آموزشی درمانی کوثر دانشگاه علوم پزشکی سمنان